

УДК 341.9

DOI <https://doi.org/10.32782/apdp.v98.2023.7>*Н. Г. Печерова*

ЗАХИСТ, КЕРУВАННЯ, УПРАВЛІННЯ, РЕЖИМИ ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТУ (ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ОБ'ЄКТ), ЩО ВНЕСЕНИЙ ДО СПИСКУ ВСЕСВІТНЬОЇ СПАДЩИНИ ЮНЕСКО

Постановка проблеми. Кожна держава – сторона Конвенції про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини 1972 року визнає, що зобов'язання забезпечувати виявлення, охорону, збереження, популяризацію й передачу майбутнім поколінням культурної і природної спадщини, що зазначена у статтях 1 і 2, яка перебуває на її території, покладається насамперед на неї. З цією метою вона прагне діяти як власними зусиллями, максимально використовуючи наявні ресурси, так і, за необхідності, використовувати міжнародну допомогу і співробітництво, якими вона може користуватися, зокрема, у фінансовому, художньому, науковому й технічному відношеннях [1].

Видатна універсальна цінність об'єкту, що вноситься до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, його автентичність та цілісність нерозривно пов'язана з такими питаннями як захист, керування, управління такими об'єктами. Питання захисту та керування такими об'єктами виникає ще на моменті підготовки номінаційного досьє того чи іншого об'єкту. Постанова даних питань є повністю логічною, адже як можна уявити існування того чи іншого об'єкту у просторовому вакуумі. Навпаки, більшість об'єктів, що внесені до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО існують поруч з оточуючим його динамічним середовищем.

Оцінка стану літератури. Визначення меж навколо того чи іншого об'єкту є беззаперечно вкрай важливим, проте у той же час виходячи із змісту Керівних (Оперативних) Настанов до імплементації Конвенції ЮНЕСКО «Про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини» 1972 року (далі – Керівні Настанови) вважається не до кінця висвітленим питання захисту та керування такими об'єктами після вже етапу номінаційного досьє, а також питання режиму використання таких об'єктів [3].

Так, зміст Закону України «Про охорону культурної спадщини» від 08.06.2000 року містить окремий розділ, присвячений особливостям охорони об'єктів всесвітньої спадщини. Проте, на жаль, на наш погляд велика кількість положень даного розділу має відсилочний характер до інших розділів даного Закону. Слід відмітити, що поняття управління використанням об'єкту (в даному контексті, що внесений до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО) широко відображено в вище зазначеному Законі [4]. Натомість в Керівних Настановах йдеться про захист та керування [3]. На наш погляд, дані поняття не можна ототожнювати. Управління є певною мірою реалізацією захисту та керування.

Метою даною роботи є аналіз захисту та керування об'єктом, що вноситься до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО як на етапі номінування такого об'єкту

так і після, розгляд питання управління та правового режиму використання таких об'єктів, дослідження зв'язку захисту, керування, управління та правового режиму використання таких об'єктів із визначенням перспективи подальших досліджень.

Важливість формування розуміння таких складових елементів як захист та керування об'єктом, що вноситься до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, а також управління та режимів використання таких об'єктів є необхідним завданням даної роботи щодо комплексного розуміння того, що собою представляє той чи інший об'єкт, що внесений до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО та яка його подальша юридична доля, адже як вже було зазначено вище велика кількість даних об'єктів не існують самостійно відокремлено у просторі, а існують зазвичай із динамічно оточуючим середовищем існування в якому має бути беззаперечно юридично врегламентовано. Однією із основ такої регламентації, зокрема в частині режимів використання об'єкту має бути договір.

Особливої актуальності дане питання набуває в умовах прийняття Закону України Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» від 7 лютого 2023 року № 2915 – ІХ [2].

Так, відповідно до п. 96 Керівних Настанов зазначається, що захист та керування об'єктами всесвітньої спадщини означають, що видатна універсальна цінність об'єкта, включаючи умови цілісності та/або автентичності, що існували на момент включення до Списку, буде зберігатися в часі і зростати. Регулярний огляд загального стану та збереженості пам'яток, а значить і їхньої видатної універсальної цінності, має відбуватися в межах процесу моніторингу для об'єктів всесвітньої спадщини, як визначено в Операційних Настановах [3].

Аналізуючи зміст п. 96 в частині того, що «захист та керування об'єктами всесвітньої спадщини означають, що видатна універсальна цінність об'єкта, включаючи умови цілісності та/або автентичності, що існували на момент включення до Списку, буде зберігатися в часі і зростати», на наш погляд, означає, що захист та керування об'єктами безпосередньо пов'язано із збереженням таких об'єктів та зростанням їх цінності в часі.

Згідно із п. 97 Керівних Настанов усі об'єкти, включені до Списку всесвітньої спадщини, мають перебувати під тривалим законодавчим, нормативно-правовим, інституціональним та/або традиційним захистом та керуванням, щоб забезпечити їх збереженість. Цей захист включає належним чином визначені межі. Аналогічно держави – сторони мають продемонструвати належний захист на національному, регіональному, муніципальному та/або традиційному рівні для номінованих об'єктів. До номінацій додаються відповідні тексти, де чітко визначаються та пояснюються шляхи та методи здійснення такого захисту для номінованих об'єктів [3].

Із аналізу вище зазначеного положення приходимо до висновку, що захист та керування включає такі рівні: законодавчий, нормативно-правовий, інституціональний та традиційний. Проте, на жаль, положення даного положення не висвітлюють розуміння вище зазначених рівнів захисту та керування. Зокрема, в даному положенні йдеться про те, що цей захист включає належним чином визначені межі, але безумовно, що виходячи з рівнів захисту, на наш погляд, дане питання

не може бути обмежене лише належним чином визначеними межами. В вище зазначеному положенні йдеться також про те, що «до номінацій додаються тексти, де чітко визначаються та пояснюються шляхи та методи здійснення такого захисту для номінованих об'єктів», враховуючи зазначене, на наш погляд, виникає необхідність в узгодженні даного положення знову ж таки з вище зазначеними рівнями захисту та керування, а також більш детального їхнього розкриття.

Продовженням вище зазначеного положення є п. 98 Керівних Настанов, де зазначається, що законодавчі та нормативно-правові заходи на національному та місцевому рівні мають забезпечити захист об'єкта від соціального, економічного та іншого тиску або змін, що можуть негативно вплинути на його видатну універсальну цінність, в тому числі цілісність та/або автентичність. Держави – сторони також мають забезпечити повне та ефективне застосування цих заходів [3].

Аналізуючи зміст даного положення було б не зовсім вірним обмежуватися лише тим, що «законодавчі та нормативно-правові заходи захисту на національному та місцевому рівні мають забезпечувати захист об'єкта від соціального, економічного та іншого тиску або змін, що можуть негативно вплинути на його видатну універсальну цінність, в тому числі цілісність та/або автентичність. На наш погляд, зазначимо, що дане питання також пов'язане із керуванням та управлінням такими об'єктами.

Важливим положенням, яке демонструє взаємозв'язок захисту, керування, управлінням об'єктом, що вноситься або вже внесений до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО із режимами використання такого об'єкту є наступне положення Керівних Настанов (п. 101), згідно якого для об'єктів, номінованих за критеріями (vii) – (x), межі мають відповідати просторовим потребам мешканців, видів, процесів або явищ, які є підставою для включення об'єкта до Списку всесвітньої спадщини. Межі мають включати ті області, що безпосередньо межують з областями, які забезпечують видатну універсальну цінність, щоб захистити об'єкт спадщини від прямого впливу людської діяльності та використання ресурсів поряд з номінованою ділянкою [3].

Вище зазначене положення викликає неабиякий інтерес, оскільки той чи інший об'єкт, віднесений до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО не існує у просторовому вакуумі, а знаходиться у динамічному оточуючому його середовищі. Саме регулювання відповідної межі і має здійснюватися на законодавчому, нормативно-правовому, інституційному та традиційному рівнях за участі різних суб'єктів.

Логічним продовження зазначеного вище положення є положення п. 119 Керівних Настанов, а саме щодо того що, об'єкти всесвітньої спадщини можна продовжувати використовувати або пропонувати використовувати у такий спосіб, який є екологічно та культурно сталим і може підвищити якість життя зацікавлених спільнот. Держава – сторона та її партнери мають переконатися, що таке стале використання або будь-які інші зміни не впливають негативно на видатну універсальну цінність об'єкта. Для деяких об'єктів небажане використання у людській діяльності. Закони, політика та стратегії, що стосуються об'єктів всесвітньої спадщини, мають забезпечувати захист видатної універсальної цінності цих об'єктів, підтримувати подальше збереження природної та культурної спадщини,

а також популяризувати та заохочувати активну участь спільнот та зацікавлених осіб як важливу умову для сталого захисту, збереження, керування та презентації об'єктів [3].

Аналізуючи зазначене вище положення приходимо до висновку, що об'єкти всесвітньої культурної спадщини можуть продовжуватися використовуватися або пропонуватися до використання в такий спосіб, який є екологічно та культурно сталим і може підвищити якість життя зацікавлених спільнот. Проте більш детального врегулювання та регламентації потребують, на наш погляд, способи такого використання та безумовно, що очевидно, що і договірна основа для такого використання. При цьому розуміємо, що виходячи із Керівних Настанов мова про таке використання може йти як ми розуміємо за єдності таких вище зазначених умов як екологічна та культурна сталість, підвищення якості життя зацікавлених спільнот. Розглядаючи дане положення потребує уваги те, що «держава – сторона та її партнери мають переконатися, що таке стале використання або будь-які інші зміни не впливають негативно на видатну універсальну цінність об'єкта», тобто вирішення питання про можливість використання об'єкту вирішується із залученням держави – сторони та її партнерів. В той же час дійсно не можна не погодитися з тим, що для деяких об'єктів є небажаним їх використання у людській діяльності.

Положеннями Керівних Настанов, а саме п. 130 визначено елементи формату номінації, а саме: 1. Ідентифікації об'єкту. 2. Опису об'єкту. 3. Підстави для включення. 4. Стану збереженості та чинники впливу на об'єкт. 5. Захисту та керування. 6. Моніторингу. 7. Документації. 8. Контактної інформації відповідальних осіб. 9. Підпису з боку держави – сторони (держав – сторін) [3].

Отже, виходячи з аналізу зазначеного вище положення звертаємо увагу на те, що питання захисту та керування є ще серед переліку елементів номінації.

Не можна не зазначити і те, що питання збереження та керування як вже було вище зазначено виникає ще на етапі номінування того чи іншого об'єкту і набуває свого подальшого розвитку на етапі процедури оцінювання номінацій консультативними органами, що відображено нижче. Так, згідно із п. 143 Керівних Настанов консультативні органи оцінюють, чи мають об'єкти, номіновані державами – сторонами, видатну універсальну цінність, чи відповідають вони умовам цілісності та (якщо це їх стосується) автентичності та вимогам до збереження і керування. Згідно із п. 144 Керівних Настанов оцінку номінацій культурної спадщини здійснює ІКОМОС [3].

Подальшого відображення та розвитку питання захисту, керування, управління, режимів використання знайшло своє відображення в Законі України «Про охорону культурної спадщини» про який нами було зазначено ще на початку даної роботи (далі – Закон).

Відповідно до ч. 1 ст. 37-2 Закону України визначається правовий статус об'єкта всесвітньої спадщини. Так, об'єкт всесвітньої спадщини має правовий статус пам'ятки національного значення з урахуванням особливостей, встановлених Конвенцією, цим Законом і планом управління об'єктом всесвітньої спадщини. Режими використання об'єкта всесвітньої спадщини визначаються науково-проектною (науково-дослідною) документацією з визначення режимів використання

об'єкта всесвітньої спадщини, що складається за результатами проведених досліджень та затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини [4]. Під Конвенцією про яку зазначається у положенні даної статті розуміється Конвенція ЮНЕСКО «Про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини» 1972 року, згадувана на початку роботи.

Аналізуючи зміст вище зазначеної статті можемо прийти до розуміння того, що говорячи про режими використання того чи іншого об'єкту всесвітньої спадщини мають бути проведені відповідні дослідження, результати таких досліджень мають бути затверджені центральним органом виконавчої влади і вже затверджені дослідження становлять основу науково-проектної (науково-дослідної) документації, що визначає режими використання об'єкта всесвітньої спадщини. Зауважимо, що згідно із положеннями вище зазначеної статті об'єкт всесвітньої спадщини має правовий статус пам'ятки національного значення, але з урахуванням особливостей зазначених у вище наведеній статті, а також плану управління.

Згідно із положеннями ч. 1 ст. 13 вище зазначеного Закону об'єкти культурної спадщини незалежно від форм власності відповідно до їхньої археологічної, естетичної, етнологічної, історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності підлягають реєстрації шляхом занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України (далі – Реєстр) за категоріями національного та місцевого значення пам'ятки. Порядок визначення категорій пам'яток встановлюється Кабінетом Міністрів України [4]. Таким чином, виходячи із положень двох вище зазначених статей об'єкт всесвітньої спадщини вноситься до Державного реєстру нерухомих пам'яток за категорією національного значення пам'ятки.

Відповідно до ч. 1 п. а ст. 14 Закону занесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру та внесення змін до нього (вилучення з Реєстру, зміна категорії пам'ятки) провадяться відповідно до категорії пам'ятки. Так, занесення до Реєстру пам'ятки національного значення здійснюється – постановою Кабінету Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини протягом одного року з дня одержання подання [4].

Важливе значення мають положення ст. 17 Закону, яка визначає суб'єктів права власності на пам'ятки. Так, пам'ятка, крім пам'ятки археології, може перебувати у державній, комунальній або приватній власності. Суб'єкти права власності на пам'ятку визначаються згідно із законом. Усі пам'ятки археології, в тому числі ті, що знаходяться під водою, включаючи пов'язані з ними рухомі предмети, є державною власністю. Такі рухомі предмети підлягають віднесенню до державної частини Музейного фонду України, обліку та збереженню у порядку, визначеному законодавством. Власність морського меморіалу визначається межами національної юрисдикції (у виключній (морській) економічній зоні, територіальному морі та внутрішніх водах України). Право власності на скарб, що є пам'яткою, визначається в порядку, встановленому Цивільним кодексом України. У документі, який посвідчує право власності на пам'ятку, обов'язково вказуються категорія пам'ятки, дата і номер рішення про її державну реєстрацію [4]. Аналізуючи

положення вище зазначеної статті розуміємо, що пам'ятка, крім пам'ятки археології може перебувати у державній, комунальній та приватній власності. Пам'ятки археології перебувають у державній власності. При цьому, на наш погляд, відсутнє уточнення щодо пам'яток національного значення до яких віднесені об'єкти всесвітньої спадщини, адже навряд чи такі об'єкти повинні перебувати у якійсь іншій власності, окрім державної, зважаючи на те, що об'єктами всесвітньої спадщини є об'єкти, що мають видатну універсальну цінність, яка у свою чергу згідно положень Закону визначається як така, яка є настільки унікальною, що виходить за межі національних кордонів та становить загальну цінність для нинішніх і майбутніх поколінь, збереження та охорона якої є першочерговим завданням для всього людства відповідно до ст. 1 Закону [4].

Певне уточнення з вище викладеного питання надають положення ч. 1, ч. 2 ст. 18 Закону, яка висвітлює питання здійснення права власності на об'єкти культурної спадщини, що є пам'ятками, а саме об'єкти культурної спадщини, що є пам'ятками (за винятком пам'яток, відчуження або передача яких обмежується законодавчими актами України) можуть бути відчужені, а також передані власником або уповноваженим ним органом у володіння, користування чи управління іншій юридичній або фізичній особі за наявності погодження відповідного органу охорони культурної спадщини.

Так, пам'ятка може бути приватизована лише за умови укладення майбутнім власником з відповідним органом охорони культурної спадщини попереднього договору про укладення в майбутньому охоронного договору на пам'ятку (її частину) з викладенням його істотних умов, у тому числі щодо цільового використання пам'ятки, робіт, які майбутній власник зобов'язується провести на пам'ятці з метою утримання її в належному стані.

Перелік пам'яток, які не підлягають приватизації, затверджується Верховною Радою України.

Пам'ятка національного значення, що перебуває у державній чи комунальній власності і потребує спеціального режиму охорони, може надаватися у користування за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини.

Особі, яка набула права володіння, користування чи управління пам'яткою, за винятком наймача державної або комунальної квартири (будинку), забороняється передавати цю пам'ятку у володіння, користування чи управління іншій особі без погодження відповідного органу охорони культурної спадщини [4].

На особливу увагу, в контексті досліджуваної теми, заслуговують положення щодо того, що пам'ятка національного значення, що перебуває у державній чи комунальній власності і потребує спеціального режиму охорони, може надаватися у користування за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, оскільки як нам відомо із вище зазначених положень об'єкт всесвітньої спадщини законодавець відносить саме до пам'яток національного значення. В цьому контексті, говорячи про пам'ятки національного значення, а саме об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО виникає необхідність у більш детальній регламентації цього питання, зокрема визначення критеріїв

відповідності суб'єктів, яким такі пам'ятки можуть бути надані в користування, а також розкриття поняття спеціального режиму охорони.

Розглядаючи питання режиму використання об'єкту, що внесений до об'єктів всесвітньої спадщини не можна оминати положення статті 19 Закону, згідно яких кожна пам'ятка має майнову цінність, що обчислюється у грошовій одиниці України. Пам'ятки підлягають грошовій оцінці за нормативами і методиками, що затверджуються Кабінетом Міністрів України [4].

Вкрай важливим є і положення ч. 2 ст. 20 Закону згідно якого центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері охорони культурної спадщини має право привілеєвої купівлі пам'ятки національного значення [4].

Згідно із ст. 23 Закону висвітлюється поняття охоронних договорів. Так, усі власники пам'яток, щойно виявлених об'єктів культурної спадщини чи їх частин або уповноважені ними органи (особи) незалежно від форм власності на ці об'єкти зобов'язані укласти з відповідним органом охорони культурної спадщини охоронний договір. При передачі пам'ятки, щойно виявленого об'єкта культурної спадщини чи її (його) частини у володіння, користування чи управління іншій особі істотною умовою договору про таку передачу є забезпечення особою, якій передається пам'ятка, щойно виявлений об'єкт культурної спадщини чи її (його) частина, збереження пам'ятки, щойно виявленого об'єкта культурної спадщини чи її (його) частини відповідно до вимог цього Закону та умов охоронного договору, укладеного власником або уповноваженим ним органом (особою) з відповідним органом охорони культурної спадщини. Порядок укладання охоронних договорів та їхні типові форми затверджуються Кабінетом Міністрів України. Відсутність охоронного договору не звільняє особу від обов'язків, що випливають із цього Закону [4]. Аналізуючи зміст даної статті вбачається за доцільне розширити зміст даної статті також і питанням порядку укладання охоронних договорів не лише щодо тільки щойно виявлених об'єктів.

Статтю 24 Закону визначається порядок утримання та використання пам'яток. Так, згідно із ч. 1 ст. 24 власник або уповноважений ним орган, користувач зобов'язані утримувати пам'ятку в належному стані, своєчасно провадити ремонт, захищати від пошкодження, руйнування або знищення відповідно до цього Закону та охоронного договору. Відповідно до ч.2 цієї ж статті використання пам'ятки має здійснюватися відповідно до визначених або встановлених режимів використання, у спосіб, що потребує якнайменших змін і доповнень пам'ятки та забезпечує збереження її матеріальної автентичності, просторової композиції, а також елементів обладнання, упорядження, оздобы тощо. Режими використання пам'ятки визначаються науково-проектною (науково-дослідною) документацією, що складається за результатами проведених досліджень. Рішення про затвердження науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення режимів використання пам'ятки приймається: центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, – щодо пам'яток національного значення. Порядок визначення режимів використання пам'яток та затвердження науково-проектної (науково-дослідної) документації встановлю-

ється Кабінетом Міністрів України. Згідно із ч. 3 до визначення у встановленому порядку режиму використання пам'ятки відповідно до частини другої цієї статті режим використання пам'ятки встановлюється відповідно до режимів використання, рекомендованих в обліковій документації або в охоронному договорі. У разі невизначення режиму використання пам'ятки в обліковій документації, охоронному договорі на пам'ятці допускаються лише консервація, реставрація, музеєфікація, ремонт, пристосування. Відомості про режими використання пам'ятки (у тому числі режими, встановлені відповідно до абзаців першого і другого цієї частини) вносяться до Державного земельного кадастру, містобудівного кадастру як обмеження у використанні земель. Згідно із ч. 7 розміщення реклами на об'єктах всесвітньої спадщини забороняється. Розміщення реклами в буферних зонах об'єктів всесвітньої спадщини здійснюється за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини. Вимоги щодо розміщення реклами в буферних зонах об'єктів всесвітньої спадщини затверджуються Кабінетом Міністрів України [4].

Висновки. Таким чином, питання захисту, керування, управління, режимів використання об'єкту (права власності на об'єкт), що внесений до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО є надзвичайно взаємопов'язаними поняттями. На наш погляд, питання захисту та керування тим чи іншим об'єктом не може не виходити за межі номінування об'єкту, а навпаки набувають свого подальшого втілення, зокрема через управління, режими використання об'єкту. Всі ці питання є вкрай важливими, оскільки вони визначають подальшу долю об'єкту, що внесений до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Перспективи подальших досліджень. Подальшого наукового дослідження потребують питання права власності на об'єкти всесвітньої спадщини, режимів використання таких об'єктів, а саме договірної основи режимів використання таких об'єктів, виходячи з того, що вони є надбанням всього людства. Також наукову зацікавленість викликає питання визначення ціни об'єктів віднесених до всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Література

1. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини 1972 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_089#Text
2. Закон України Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» від 7 лютого 2023 року № 2915 – IX URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1646174>
3. Керівні (Оперативні) Настави до імплементації Конвенції ЮНЕСКО «Про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини» 1972 р. URL: <https://mkip.gov.ua/files/pdf/856987.pdf>
4. Закон України «Про охорону культурної спадщини» від 08.06.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>

Анотація

Печерова Н. Г. Захист, керування, управління, режими використання об'єкту (права власності на об'єкт), що внесений до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. – Стаття.

Дана робота присвячена всебічному розгляду об'єктів, внесених та тим, що вносяться до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. У даній роботі дані об'єкти розглядаються з точки зору їхнього захисту, керування, управління, режимів використання. Чому розгляд даних питань є важливим?

Розгляд даних питань важливий в тому контексті, що об'єкт, який претендує на те, щоб бути внесеним до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО має мати не лише видатну універсальну цінність, бути автентичним та цілісним, а ще щодо нього має здійснюватися захист, керування, управління, мають бути визначені режими використання такого об'єкту. Все це має здійснюватися, адже це насамперед пов'язано з юридичною долею такого об'єкту, яка має важливе значення для всього людства, адже як зазначається в Законі України «Про охорону культурної спадщини» видатна універсальна цінність, якою наділений той чи інший об'єкт всесвітньої культурної спадщини, є така цінність, яка є настільки унікальною, що виходить за межі національних кордонів та становить загальну цінність для нинішніх і майбутніх поколінь, збереження та охорона якої є першочерговим завданням для всього людства [4]. Зазначимо, що нажал в Конвенції про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини 1972 року [1] відсутнє детальне розкриття поставлених у темі статті понять. Роз'яснення з приводу вище зазначених питань дозволяє зробити аналіз положень Керівних (Оперативних) Настанов до імплементації Конвенції ЮНЕСКО «Про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини» 1972 року [3], але лише в частині захисту та керування. Так, відповідно до аналізу вище зазначених Керівних Настанов питання захисту та керування щодо об'єкту, що вноситься до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО має бути ще на етапі номінування такого об'єкту [3]. Щодо реалізації захисту та керування об'єктом всесвітньої спадщини ЮНЕСКО дане питання знайшло свій розвиток в Законі України «Про охорону культурної спадщини». Даний закон містить навіть окремий розділ, що присвячений особливостям охорони всесвітньої спадщини. Проте, варто зауважити, що більшість положень даного розділу носить відсилочний характер до інших розділів вище зазначеного Закону [4]. Чому надзвичайно важливим є питання режиму використання об'єктів всесвітньої спадщини та з якими питаннями воно пов'язане? Дане питання пов'язане із питаннями власності, із питаннями можливості надання в користування таких об'єктів та із грошовою оцінкою таких об'єктів. Всі ці питання видаються вкрай важливими та актуальними в концепті дослідження їхнього договірного врегулювання, що відбувається із залученням як органів державної влади, органів місцевого самоврядування та світової спільноти, що є відповідальною за збереження таких об'єктів. Тому, дані питання становлять особливу актуальність з точки зору подальшого їхнього наукового дослідження.

Ключові слова: захист, керування, управління, режими використання, право власності, Список всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Summary

Pecherova N. H. Protection, management, administration, modes of use of the object (property rights to the object) included in the UNESCO World Heritage List. – Article.

This work is devoted to a comprehensive review of objects included and those included in the UNESCO World Heritage List. In this work, these objects are considered from the point of view of their protection, management, administration, modes of use. Why is consideration of these issues important? Consideration of these issues is important in the context that an object that claims to be included in the UNESCO World Heritage List must not only have outstanding universal value, be authentic and integral, but must also be protected, managed, administrated, the modes of use of such an object must be defined. All this should be carried out, because it is primarily related to the legal fate of such an object, which is of great importance for all mankind, because as noted in the Law of Ukraine “On the Protection of Cultural Heritage”, the outstanding universal value that this or that object is endowed with an object of world cultural heritage, is such a value that is so unique that it goes beyond national borders and constitutes a common value for current and future generations, the preservation and protection of which is a priority task for all humanity [4]. It should be noted that, unfortunately, the Convention on the Protection of the World Cultural and Natural Heritage of 1972 [1] lacks a detailed disclosure of the concepts presented in the topic of the article. Clarification of the above-mentioned issues makes it possible to analyze the provisions of the Guiding (Operational) Guidelines for the implementation of the UNESCO Convention “On the Protection of the World Cultural and Natural Heritage” of 1972 [3], but only in terms of protection and management. Thus, according to the analysis of the above-mentioned Guidelines, the issue of protection and management of an object included in the UNESCO World Heritage List should be at the stage of nomination of such an object [3]. Regarding the implementation of the protection and management of the UNESCO world heritage site, this issue was developed in the Law of Ukraine “On the Protection of Cultural Heritage”. This law even contains a separate section dedicated to the features of world heritage protection. However, it should be noted that most of the provisions of this section refer to other sections of the aforementioned Law [4]. Why is the question of the regime of use of world heritage sites extremely important and with what issues is it connected? This issue is related to ownership issues, the possibility of providing such facilities for use, and the monetary assessment of such facilities. All these issues appear to be extremely important and relevant in the concept of research on their contractual settlement, which involves the involvement

of state authorities, local self-government bodies and the world community, which is responsible for the preservation of such objects. Therefore, these questions are of particular relevance from the point of view of their further scientific research.

Key words: protection, management, administration, modes of use, ownership, UNESCO World Heritage List.